

# ÖZGEÇMİŞ

## Prof. Dr. Mehmet Sait REÇBER

Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi

Din Felsefesi Anabilim Dalı

06500- Beşevler, Ankara

Tel: (90) 312 212 68 00/ 1251 Fax: (90) 312 213 00 03

E-posta: [recher@ankara.edu.tr](mailto:recher@ankara.edu.tr)

## EĞİTİM

Lisans, İlahiyat, Ankara Üniversitesi (1989).

Yüksek Lisans, Din Felsefesi, King's College, University of London (1992).

Doktora, Din Felsefesi, King's College, University of London (1998).

## YAYINLAR

### Makaleler

1. “ ‘Tanrı’ Terimi Üzerine”, *Felsefe Dünyası*, 31 (2000/1).
2. “Düalizm, Swinburne ve Foster”, *İslâmî Araştırmalar*, 13, n. 2 (2000).
3. “ ‘Tanrı’ Teriminin Anlam ve Referansı”, *Felsefe Dünyası*, 32 (2000/2).
4. “Swinburne’ün Teslis Felsefesi”, *İslâmiyât*, 3, n. 4(2000).
5. “Ben’liğin Varlığı ve Bilgisi”, *Felsefe Dünyası*, 33 (2001/1).
6. “Realizm, Din ve Dünyevileşme”, *İslâmiyât*, 4,(2001).
7. “Tanrı ve Ahlâkî Doğruların Zorunluluğu”, *A. Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, XLIV (2003).
8. “Plantinga, Bilgi ve Doğru İşlevselcilik”, *Felsefe Dünyası*, 38 (2003). (Tekrar basım: *Çağdaş Epistemolojiye Giriş*, ed. Nebi Mehdiyev, İstanbul: İnsan Yayınları 2011, içinde).
9. “Plantinga ve Tanrı İnancının Temelselliği”, *Felsefe Dünyası*, 39 (2004).
10. “İslam, Din ve Çağdaş Durum”, *İslâmiyât*, 7 (2004).
11. “Al-Ghazali, Platonism and the Metaphysics of the Self” *Annals of Japan Association for Middle East Studies*, 19: 2 (2004).
12. “Değerlerin Küreselleşmesi ve Küreselleşmenin Değerleri”, *Felsefe Dünyası*, 41 (2005/1).
13. “Hick, the Real and *al-Haqq*”, *Islam and Christian-Muslim Relations*, 16: 1, (2005).
14. “Ibn al Arâbî, Hick and Religious Pluralism”, *Asian and African Area Studies*, 7: 2 [Kyoto University] (2008).
15. “Putnam, Realizm ve Dini İnanç” *Felsefe Dünyası* 50/1 (2009).

16. "Plotinus: Tanrı'nın Birliđi ve Basitliđi Üzerine", *A. Ü. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 51: 1 (2010).
17. "Religion after Enlightenment: the Case for Islam", *Islam and Christian-Muslim Relations*, 23: 3, (2012).
18. "Din Felsefesi Üzerine", *Felsefe Dünyası*, 55 (2012/1).

### Kitap & Kitap Bölümleri

1. *Tanrı'yı Bilmenin İmkânı ve Mâhiyeti*, Ankara: Kitabiyat, 2004.
2. *Aydınlanma, Din ve İslâm*, Ankara: Araştırma, 2010.
3. *Din Felsefesi: El Kitabı* (ed.) R. Kılıç, M. S. Reçber, Ankara: Grafiker, 2014.
4. "Watt ve İslam Vahyinin Kaynağı: Eleştirel bir Analiz", *Oryantalizmi Yeniden Okunmak: Batı'da İslam Çalışmaları*, Ankara: DİB. Yay., 2003.
5. "Varlık Felsefesi", *Felsefe*, ed. M. Bayrakdar, Ankara: Ankuzem Yay., 2005.
6. "Dil Felsefesi", *Felsefe*, ed. M. Bayrakdar, Ankara: Ankuzem Yay., 2005.
7. "Çağdaş Felsefe Akımları", *Felsefe*, ed. M. Bayrakdar, Ankara: Ankuzem Yay., 2005.
8. "Farabi ve Tanrı'nın Basitliđi Meselesi", *Uluslararası Farabi Sempozyumu Bildirileri*, ed. F. Terkan, Ş. Korkut, Ankara: Elis, 2005
9. "İslam Metafiziđi: Kavramsal Bir Çerçeve", *İslam'a Giriş: Ana Konularıyla Yeni Yaklaşımlar*, Ankara: Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, 2006.
10. "Tanrı: Tasavvurları, Sıfatları ve Delilleri", *Din ve Ahlak Felsefesi* ed. R. Kılıç, Ankara: Ankuzem Yay., 2006.
11. "Ateizm ve Ateistik Deliller" *Din ve Ahlak Felsefesi* ed. R. Kılıç, Ankara: Ankuzem Yay., 2006.
12. "Kur'an ve Ahlâk Metafiziđi", *IX. Kur'an Sempozyumu: Kur'an'da Ahlâkî Değerler*, Konya 2006, Ankara: Fecr Yayınları, 2007.
13. "Vâcib'ül-Vucûd'un Mâhiyeti Meselesi", *Uluslararası İbn Sinâ Sempozyumu*, İstanbul: İstanbul Büyükşehir Belediyesi, Kültür A.Ş. Yayınları, 2008.
14. "Felsefi Hayatın Anlam ve Referansı Üzerine", *Yaşayan Felsefe: I. Ilgaz Felsefe Günleri*, ed. Ö. Bozkurt, Ankara: Otto, 2011.
15. "Gazzâlî ve 'Zorunlu Varlık' Kavramı", *900. Vefat Yıldönümünde Uluslararası Gazzâlî Sempozyumu*, İstanbul: M. Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2012.
16. "Felsefe ve Din", *Din Felsefesi* ed. R. Kılıç, Ankara: Ankuzem Yay., 2013.
17. "Tanrı ve Sıfatları", *Din Felsefesi* ed. R. Kılıç, Ankara: Ankuzem Yay., 2013.
18. "Tanrı'nın Varlığının Delilleri", *Din Felsefesi* ed. Recep Kılıç, Ankara: Ankuzem Yay., 2013.
19. "Akıl ve İman", *Din Felsefesi* ed. R. Kılıç, Ankara: Ankuzem Yay., 2013.
20. "Dini Çeşitlilik", *Din Felsefesi* ed. R. Kılıç, Ankara: Ankuzem Yay., 2013.

21. “Dinî İnanç ve Dinî Bilgi Kavramları Üzerine”, *Diriliş Yolunda Türk Düşüncesi: Necati Öner’e Armağan*, ed. B. Yediyıldız, Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü Yayınları, 2013.
22. “Değerlerin Aşkınlığı Üzerine”, *Felsefe-Edebiyat ve Değerler*, ed. C. Kabakcı, S. Yakar, Ankara, 2014.
23. “Din Felsefesi”, *Din Felsefesi: El Kitabı* (ed.) R. Kılıç, M. S. Reçber, Ankara: Grafiker, 2014.
24. “Tanrı’nın Sıfatları”, *Din Felsefesi: El Kitabı* (ed.) R. Kılıç, M. S. Reçber, Ankara: Grafiker, 2014.
25. “Tanrı’nın Varlığının Delilleri”, *Din Felsefesi: El Kitabı* (ed.) R. Kılıç, M. S. Reçber, Ankara: Grafiker, 2014.
26. “On al-Ghazali and Necessary Truths”, *900 Jahre al-Gazali im Spiegel der islamischen Wissenschaften*, ed. B. Ucar & F. Griffel, Göttingen: V&R unipress, 2015.
27. “İlahiyat ve Din Bilimlerinin Mantığı Üzerine”, *Türkiye’de İlahiyat Fakültelerinin Konumu ve Dini Bilginin Niteliği*, ed. M. Ay, R. Çetin, Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 2016.
28. “Islam, the Enlightenment and the Justification of Human Dignity”, *New Approaches to Human Dignity in the Context of Qur’anic Anthropology: The Quest for Humanity*, ed. R. Braun & H. Çiçek, Newcastle: Cambridge Scholars Pub., 2017.
29. “Dindarlık ve Rasyonellik”, *Dinin Kaderi: Çağdaş Sorunların Kısacasında Din*, ed. A. Tüzer, Ankara: Elis, 2017.
30. “Din Felsefesi”, *Felsefeye Giriş*, ed. Y. Torun, Ankara: Orion, 2018.

### **Ansiklopedi & Sözlük Maddeleri**

1. “A Priori-A Posteriori”, *Felsefe Ansiklopedisi*, ed. A. Cevizci, cilt I, İstanbul: Etik Yayınları, 2003.
2. “Analitik-Sentetik”, *Felsefe Ansiklopedisi*, ed. A. Cevizci, cilt I, İstanbul: Etik Yayınları, 2003.
3. “Aydınlanma”, *İslâmiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, c. I-II, ed. M. Selçuk vd. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2013.
4. “Dünyevileşme”, *İslâmiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, c. I-II, ed. M. Selçuk vd. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2013.
5. “Hakikat”, *İslâmiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, c. I-II, ed. M. Selçuk vd. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2013.
6. “İmancılık”, *İslâmiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, c. I-II, ed. M. Selçuk vd. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2013.

7. “Mutlak Hakikat İddiası”, *İslâmiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, c. I-II, ed. M. Selçuk vd. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2013.
8. “Ölümsüzlük”, *İslâmiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, c. I-II, ed. M. Selçuk vd. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2013.
9. “Özgürlük”, *İslâmiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, c. I-II, ed. M. Selçuk vd. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2013.
10. “Tanrı”, *İslâmiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, c. I-II, ed. M. Selçuk vd. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2013.
11. “Ulûhiyet”, *İslâmiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, c. I-II, ed. M. Selçuk vd. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2013.
12. “Zorunlu Varlık”, *İslâmiyet-Hıristiyanlık Kavramları Sözlüğü*, c. I-II, ed. M. Selçuk vd. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınevi, 2013.

### Çeviriler

1. Alvin Plantinga, *Tanrı'nın Bir Tabiatı Var mı?*, Ankara: Elis, 2010.
2. Paul Ricoeur, “Hegel'in Din Felsefesinde *Vorstellung*'un Statüsü”, *Felsefe Dünyası*, 32 (2000/2).
3. Immanuel Kant, “Felsefi Teolojiye Giriş”, *Felsefe Dünyası*, 40 (2004/2).

### Kitap Tanıtımı

1. Adnan Aslan, *Religious Pluralism in Christian and Islamic Philosophy: The Thought of John Hick and Seyyed Hossein Nasr*, *İslâmiyât*, c. 3, n.4 (2000).
2. H. R. Hawting, *The Idea of Idolatry and the Emergence of Islam: From Polemic to History*, *The Muslim World*, 93, (2003).
3. Şafak Ural ve Diğerleri (ed.) *Mantık, Matematik ve Felsefe*, (İstanbul Kültür Yayınları, 2003), *Felsefe Dünyası*, 39, (2004).
4. Alisdair MacIntyre, *Ethics and Politics, Volume 2*, *İslâm Araştırmalar Dergisi*, 21 (2009).

### Popüler Dergilerdeki Yazılar

1. “Akıl, Bilgi ve İman”, *Din ve Toplum*, 1 /1 (2007).
2. “İslam, Adalet ve Küresel Barış”, *Din ve Toplum*, 1/2 (2007).
3. “Din ve Değişim Üzerine Bir Çözümleme”, *Din ve Toplum*, 2/1 (2008).
4. “İslam ve Batı: Bir Çözümleme Denemesi”, *EskiYeni*, 8 (2008).
5. “Din ve Doğruluk Meselesi Üzerine”, *Din ve Toplum*, 3/3(2012).
6. “Kur'an ve Ahlâk Üzerine”, *Din ve Toplum*, 5/3(2018).

## Basılmamış Sempozyum Bildirileri ve Konferanslar

1. “Islam, Mysticism and Religious Pluralism”, Kyoto University, (Kyoto, December-2002).
2. “Al-Ghazali on Self-Knowledge and Divine Illumination”, Sophia University, (Tokyo, January 2003).
3. “Euro-Islam: A Possible Synthesis?”, *International Conference on the Religion and the Law and Their Impact Over the Human Society*, (Universitatea Ovidius Constanta, Romania, May 2007).
4. “Philosophy and Religion: an Islamic Approach”, *Internationales Symposium Geistiges Erbe des Islam I: “Islamische Theologie Heute”*, (Universität Frankfurt, April 2007).
5. “Akıl ve İman Üzerine Bir Çözümleme” *Akıl ve İman: VI. Din Felsefesi Atölye Çalışması*’nda (2-3 Mayıs 2015, Sakarya).
6. “The Qur’an and the Metaphysics of Knowledge”, 3. *Uluslararası Kur’an’ı Yeniden Düşünme –Kur’an’da Bilgi Kavramları- İlmî Toplantısı (3rd International Symposium on Rethinking the Qur’an-Concepts of Knowledge in the Qur’an-)*, 9-10 Mayıs 2015, Ankara.
7. “Din Felsefesinin Haklılaştırılması Üzerine”, Mehmet S. Aydın Onuruna *Türkiye’de Din Felsefesinin Gelişimi Sempozyumu*, 14.11.2015, İstanbul.

## VERDİĞİ DERSLER

- 2001- Din Felsefesi (Lisans düzeyinde)  
2004-2009. Din Felsefesinin Problemleri (Lisans düzeyinde)  
2013-Logic (Lisans düzeyinde)  
2013-Introduction to Philosophy (Lisans düzeyinde)  
2014-Philosophy of Religion (Lisans düzeyinde)  
2001- Ruh ve Öümsüzlük Düşüncesi (Yüksek Lisans düzeyinde)  
2001-2002. Analitik Felsefe (Yüksek Lisans düzeyinde)  
2003- Mantık ve Felsefi Analiz (Yüksek Lisans düzeyinde)  
2009. Felsefenin Problemleri (Yüksek Lisans düzeyinde)  
2001- Tanrı Kavramı (Doktora düzeyinde)  
2001- Dinî İnancın Epistemolojisi (Doktora düzeyinde)  
2010-Din ve Aydınlanma Düşüncesi (Doktora düzeyinde)